

F. t. 1. om ligestilling af kvinder og mænd

Til lovforslag nr. L. 193. Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 25. maj 2000*)

Forslag

til

Lov om ligestilling af kvinder og mænd

Kapitel 1

Formål

§ 1. Lovens formål er at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd, herunder lige integration, lige indflydelse og lige muligheder i alle samfundets funktioner med udgangspunkt i kvinders og mænds lige værd. Lovens formål er desuden at modvirke direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af køn samt at modvirke seksuel chikane.

Kapitel 2

Forbud mod forskelsbehandling på grund af køn (kønsdiskrimination)

§ 2. Kvinder og mænd skal behandles på lige vilkår inden for offentlig forvaltning og erhvervmæssig og almen virksomhed. Personer, hvis rettigheder efter 1. pkt. krænkes, kan tilkendes en godtgørelse.

Stk. 2. Ministeren for ligestilling kan fastsætte regler om, at nærmere angiven erhvervmæssig og almen virksomhed ikke er omfattet af stk. 1.

Stk. 3. Inden for anvendelsesområdet i stk. 1 kan der tilkendes personer, der udsættes for seksuel chikane, en godtgørelse. Der lægges herved navnlig vægt på, om der har bestået et afhængighedsforhold mellem den, der har været udsat for chikanen, og den, der har udøvet den.

Stk. 4. Lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v., lov om lige løn til mænd og kvinder og lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordnin-

ger finder anvendelse på de områder, der er omfattet af disse love.

Foranstaltninger til fremme af ligestilling

§ 3. Ressortministeren kan uanset bestemmelsen i § 2 på eget område tillade foranstaltninger til fremme af ligestilling, der har til formål at forebygge eller opveje forskelsbehandling på grund af køn.

Stk. 2. Ministeren for ligestilling kan fastsætte regler for, i hvilke tilfælde der kan iværksættes foranstaltninger til fremme af ligestilling uden tilladelse efter stk. 1.

Stk. 3. § 13 i lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v. finder anvendelse på områder, der er omfattet af denne lov.

Kapitel 3

Offentlige myndigheders forpligtelser

§ 4. Offentlige myndigheder skal inden for deres område arbejde for ligestilling og indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning.

Redegørelser for ligestilling

§ 5. Ministerier, statslige institutioner og statslige virksomheder skal hvert andet år inden den 1. september udarbejde en redegørelse om ligestilling. Statslige institutioner og statslige virksomheder skal dog kun udarbejde redegørelser, hvis de har mere end 50 ansatte.

Stk. 2. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om,

- 1) hvorvidt ministeriet, institutionen eller virksomheden har formuleret en ligestillingspolitik og i givet fald det nærmere indhold af denne,
- 2) den kønsmæssige fordeling i forhold til de enkelte stillingskategorier og
- 3) andre forhold, der skønnes at have betydning for vurderingen af ministeriets, institutionens eller virksomhedens indsats på ligestillingsområdet.

Stk. 3. Redegørelserne fra de i stk. 1 nævnte institutioner og virksomheder indsendes til ressortministeren.

Stk. 4. Ressortministeren bearbejder de indsendte redegørelser og indsender inden den 1. november i de år, hvor redegørelserne udarbejdes, en samlet rapport vedlagt de enkelte redegørelser til ministeren for ligestilling.

§ 6. Ministeren for ligestilling kan fastsætte regler om indholdet af de i § 5, stk. 1, nævnte redegørelser.

§ 7. Ministeren for ligestilling udarbejder hvert år inden den 1. marts en redegørelse og en perspektiv- og handlingsplan for ligestilling til Folketinget.

Stk. 2. Offentlige myndigheder, virksomheder og organisationer skal efter anmodning give ministeren for ligestilling de oplysninger vedrørende ligestilling, der er nødvendige til brug for udarbejdelse af den årlige redegørelse og perspektiv- og handlingsplan.

Kapitel 4

Udvalg og bestyrelser

Kønssammensætning i offentlige udvalg, kommissioner og lign.

§ 8. Offentlige udvalg, kommissioner og lignende, der er nedsat af en minister til at forberede fastsættelse af regler eller planlægning af samfundsmæssig betydning, bør have en ligelig sammensætning af kvinder og mænd.

§ 9. Myndigheder eller organisationer, der skal stille forslag om et medlem af udvalg m.v. som nævnt i § 8, skal foreslå både en kvinde og en mand. Hvis der skal stilles forslag om flere medlemmer, skal der foreslås lige mange kvinder og mænd og i tilfælde af ulige antal én mere af det ene køn end af det andet. Tilsvarende gælder, hvor myndigheden eller organisationen ef-

ter lovgivningen skal udpege medlemmer. Ministeren afgør, hvem der skal beskikkes som medlem og skal i den forbindelse tilstræbe en ligelig kønssammensætning.

Stk. 2. Myndigheden eller organisationen kan fravige bestemmelsen i stk. 1, hvis der foreligger særlige grunde. Myndigheden eller organisationen skal i så fald samtidig angive begrundelsen herfor.

Stk. 3. Hvis myndigheder og organisationer m.v. ikke udpeger eller indstiller medlemmer i overensstemmelse med stk. 1, kan ressortministeren beslutte, at udvalget, kommissionen m.v. kan fungere uden de pågældende medlemmer. Det samme gælder, hvis ministeren ikke kan acceptere en begrundelse i henhold til stk. 2 for at fravige bestemmelsen i stk. 1.

§ 10. Ved nedsættelse af udvalg m.v. som nævnt i § 8, stk. 1, skal ressortministeren indbette den påtænkte sammensætning til ministeren for ligestilling, inden beskikkelse af medlemmer finder sted.

Stk. 2. Hvis den påtænkte kønssammensætning ikke er i overensstemmelse med § 8, stk. 1, kan ministeren for ligestilling rette henvendelse til ressortministeren og anmode om en begrundelse og i særlige tilfælde anmode om en fornyet sammensætning af udvalget.

Kønssammensætning ved besættelse af visse bestyrelsesposter i den statslige forvaltning m.v.

§ 11. Bestyrelser, repræsentantskaber eller tilsvarende kollektiv ledelse i statslige forvaltningsmyndigheder bør have en ligelig sammensætning af kvinder og mænd.

Stk. 2. Bestyrelser, repræsentantskaber eller tilsvarende kollektiv ledelse for selvejende institutioner, interessentskaber, anpartsselskaber og aktieselskaber, der ikke kan henregnes til den offentlige forvaltning, bør så vidt muligt have en afbalanceret sammensætning af kvinder og mænd. Dette gælder, hvis udgifterne ved de selvejende institutioners virksomhed overvejende dækkes af statslige midler, eller hvis den overvejende del af selskabet ejes af staten.

Stk. 3. Ressortministeren kan beslutte, at stk. 1 skal gælde for de i stk. 2 nævnte institutioner og selskaber m.v.

Stk. 4. Ressortministeren kan beslutte, at stk. 1 eller 2 skal gælde for nærmere angivne selvejende institutioner, interessentskaber, anpartssel-

skaber og aktieselskaber, hvis udgifterne ved de selvejende institutioners virksomhed dækkes med over 50 pct. af statslige midler, eller hvis over 50 pct. af selskabet m.v. ejes af staten. Ressortministeren kan endvidere beslutte, at stk. 1 eller 2 skal gælde for selskaber, der udøver virksomhed i henhold til koncession eller lignende offentlig godkendelse.

§ 12. Hvis bestyrelsen m.v. som nævnt i § 11 helt eller delvis udpeges af en minister, skal de myndigheder eller organisationer, der indstiller et medlem til bestyrelsen m.v., foreslå både en kvinde og en mand. Hvis der skal stilles forslag om flere medlemmer, skal der foreslås lige mange kvinder og mænd og i tilfælde af ulige antal én mere af det ene køn end af det andet. Tilsvarende gælder, hvor myndigheden eller organisationen efter lovgivningen skal udpege medlemmer. Ministeren afgør, hvem der skal udpeges som medlem.

Stk. 2. Myndigheden eller organisationen kan fravige bestemmelsen i stk. 1, hvis der foreligger særlige grunde, og skal i så fald samtidig angive en begrundelse herfor.

Stk. 3. Stk. 1 gælder ikke, hvis medlemmerne af bestyrelsen m.v. helt eller delvis vælges ved direkte afstemning.

Stk. 4. Hvis myndigheder og organisationer ikke udpeger eller indstiller medlemmer i overensstemmelse med stk. 1, kan ressortministeren beslutte, at bestyrelsen m.v. kan fungere uden det eller de pågældende medlemmer. Det samme gælder, hvis ministeren ikke kan acceptere en begrundelse i henhold til stk. 2 for at fravige bestemmelsen i stk. 1.

§ 13. Ressortministeren skal hvert tredje år inden den 1. november indberette sammensætningen af de bestyrelser m.v., der er omfattet af § 11, stk. 1, til ministeren for ligestilling.

Stk. 2. Bestyrelser m.v., der er omfattet af § 11, skal efter anmodning give ressortministeren oplysninger om kønssammensætningen af bestyrelsen m.v. Ressortministeren kan fastsætte nærmere regler for, hvordan og på hvilket tidspunkt disse oplysninger skal gives.

Stk. 3. Hvis der er tvivl om, hvorvidt en bestyrelse m.v. som nævnt i § 11 er omfattet af indberetningspligten, træffer ressortministeren afgørelse herom.

Kapitel 5

Videnscenter for Ligestilling

§ 14. Videnscenter for Ligestilling er en selvejende institution, der har til formål at fremme, kvalificere og skabe debat om ligestilling mellem kvinder og mænd samt at understøtte bestræbelserne for at indarbejde ligestilling i al politik, planlægning og forvaltning.

Stk. 2. Videnscenter for Ligestilling skal formidle viden og information om ligestilling til offentligheden.

Stk. 3. Videnscenter for Ligestilling kan påpege behov for og iværksætte undersøgelser, forskning, analyser eller andet, der har betydning for at sikre en alsidig ligestillingsdebat, og kan stille forslag om ligestillingsinitiativer og -indsatser til ressortministre. Ministeren for ligestilling kan stille forslag om ligestillingsinitiativer og -indsatser til Videnscenter for Ligestilling.

§ 15. Videnscenter for Ligestilling ledes af en bestyrelse, der nedsættes af ministeren for ligestilling. Bestyrelsen består af 11 medlemmer, hvoraf et medlem vælges af og blandt centrets medarbejdere. Ministeren for ligestilling udpeger formanden og 3 medlemmer, der forsker i ligestilling eller køn. De øvrige 6 medlemmer udpeges af ministeren for ligestilling efter indstilling fra

- 1) 1 medlem fra Finansministeriet, Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksborgs Kommunalbestyrelser i fællesskab,
- 2) 1 medlem fra Dansk Arbejdsgiverforening,
- 3) 1 medlem fra Landsorganisationen i Danmark,
- 4) 1 medlem fra Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd,
- 5) 1 medlem fra kvindeorganisationerne i fællesskab og
- 6) 1 medlem fra mandeorganisationerne i fællesskab

Stk. 2. Bestyrelsen udpeges for en periode på 4 år. Genudpegnung kan finde sted.

Stk. 3. §§ 11 og 12 finder tilsvarende anvendelse ved sammensætning af bestyrelsen.

§ 16. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for centrets drift over for ministeren for ligestilling.

Stk. 2. Bestyrelsen ansætter og afskediger centrets direktør.

Stk. 3. Bestyrelsen fastsætter centrets budget efter indstilling fra direktøren.

Stk. 4. Bestyrelsen fastsætter en vedtægt for Videnscenter for Ligestilling, der nærmere regulerer centrets forhold. Vedtægten godkendes af ministeren for ligestilling.

Stk. 5. Bestyrelsen udarbejder en årlig aktivitets- og handlingsplan.

Stk. 6. Bestyrelsen afgiver og offentliggør en gang årligt en beretning om centrets virksomhed.

§ 17. Videnscenter for Ligestilling nedsætter et Debatforum, hvis sammensætning godkendes af ministeren for ligestilling. Debatforum sammensættes således, at det repræsenterer indsigt i og interesse for ligestilling af kvinder og mænd og samfundsforhold i øvrigt, herunder synspunkter, som gør sig gældende blandt interesse-rede organisationer, forskere og andre enkeltpersoner og grupper af personer. Debatforum skal have en ligelig kønssammensætning.

Kapitel 6

Ligestillingsnævn

§ 18. Ligestillingsnævnet består af en formand og to andre medlemmer, der udpeges af ministeren for ligestilling for 3 år ad gangen. Genudpegning kan finde sted. Formanden skal være dommer. De øvrige medlemmer skal have bestået juridisk kandidateksamen, og et medlem skal have viden om ligestilling, mens det andet medlem skal have viden om arbejdsmarkedsforhold. Begge køn skal være repræsenteret i nævnet.

Stk. 2. Ministeren for ligestilling fastsætter nævnets forretningsorden.

Stk. 3. Ministeren for ligestilling stiller sekretariat til rådighed for nævnet.

§ 19. Nævnet kan behandle sager om forskelsbehandling på grund af køn efter § 2 samt efter lov om lige løn til mænd og kvinder, lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v. og lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger. Nævnet kan herunder tilkende godtgørelse og underkende afskedigelse, i det omfang det følger af de nævnte love m.v.

Stk. 2. Nævnet kan endvidere behandle klager fra en lønmodtager om brud på bestemmelser i kollektive overenskomster, der indeholder tilsvarende pligt til ligebehandling eller lige løn

som lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v., jf. denne lovs § 1, stk. 3, lov om lige løn til mænd og kvinder, jf. denne lovs § 1, stk. 4, eller lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger, jf. denne lovs § 2, hvis den pågældende godtgør, at vedkommende faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet.

Stk. 3. Nævnet kan ikke behandle klager, der kan indbringes for en anden forvaltningsmyndighed, før denne har truffet afgørelse i sagen.

Stk. 4. Nævnet kan ikke behandle klager, der verserer ved domstolene.

Stk. 5. Så længe en sag verserer ved nævnet, kan sagens parter ikke anlægge sagen ved domstolene.

§ 20. Nævnet afviser klager, der ikke skønnes egnet til behandling ved nævnet.

Stk. 2. Nævnet kan afvise at behandle en klage, hvis det må anses for åbenbart, at der ikke kan gives klageren medhold i sagen.

§ 21. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Nævnets afgørelser protokolleres og offentliggøres. Er en beslutning ikke enstemmig, indføres tillige oplysning om stemmeafgivningen.

§ 22. Når nævnet har truffet en afgørelse i en klagesag, kan hver af parterne indbringe sagen for domstolene.

Stk. 2. Hvis nævnets afgørelser eller forlig, der er indgået for nævnet, ikke efterleves, skal ministeren for ligestilling på klagerens anmodning og på dennes vegne indbringe sagen for domstolene.

§ 23. Nævnet afgiver en gang årligt en beretning om sin virksomhed.

Kapitel 7

Ikrafttrædelses-, ophævelses- og revisionsbestemmelser

§ 24. Loven træder i kraft den 1. juni 2000.

Stk. 2. De i § 5 nævnte redegørelser udarbejdes første gang i 2001. De i § 13 nævnte indberetninger indsendes første gang til ministeren for ligestilling i 2003.

Stk. 3. Formanden for det i § 18 nævnte Ligestillingsnævn udpeges første gang for en periode på 4 år.

Stk. 4. Følgende love og bestemmelser ophæves:

- 1) Lov nr. 157 af 24. april 1985 om ligestilling mellem mænd og kvinder ved udpegning af medlemmer til offentlige udvalg, kommissioner o. lign.
- 2) Lov nr. 238 af 20. april 1988 om ligestilling mellem mænd og kvinder.
- 3) Lov nr. 427 af 13. juni 1990 om ligestilling mellem mænd og kvinder ved besættelse af visse bestyrelsesposter i den statslige forvaltning.
- 4) §§ 5 a og 6 a i lov om lige løn til mænd og kvinder, jf. lovbekendtgørelse nr. 639 af 17. juli 1992.

§ 25. I lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 213 af 3. april 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 3, udgår », jf. dog § 18, stk. 2«.
2. § 13 affattes således:

»§ 13. Hvis det ved visse former for erhvervsudøvelse og uddannelse er afgørende, at udøveren er af et bestemt køn, kan den minister, under hvis forretningsområde den pågældende virksomhed hører, fravige bestemmelserne i §§ 2-6.

Stk. 2. Den minister, under hvis forretningsområde en virksomhed hører, kan tillade foranstaltninger, der fraviger §§ 2-6, med henblik på at fremme lige muligheder for kvinder og mænd, navnlig ved at afhjælpe de faktiske uligheder, som påvirker adgangen til beskæftigelse, uddannelse m.v.

Stk. 3. Ministeren for ligestilling kan efter lov om ligestilling af kvinder og mænd fastsætte nærmere regler for, i hvilke tilfælde der kan iværksættes foranstaltninger til fremme af lige muligheder for kvinder og mænd uden tilladelse efter stk. 2.

Stk. 4. De i stk. 1 og 2 nævnte fravigelser skal indberettes til ministeren for ligestilling af ved-

kommende minister mindst hvert andet år inden den 1. november, første gang i 2002.«

3. § 18 ophæves.

4. I § 19, stk. 1, udgår »og § 18, stk. 2,«.

§ 26. I lov nr. 375 af 14. juni 1995 om Teknologirådet foretages følgende ændring:

1. I § 5, stk. 2, nr. 5, ændres »Ligestillingsrådet« til: »Videnscenter for Ligestilling«.

§ 27. I lov om uddannelses- og erhvervsvejledning, jf. lovbekendtgørelse nr. 452 af 4. juni 1996, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 3, ændres »Ligestillingsrådet« til: »Videnscenter for Ligestilling«.

2. § 3, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Desuden tilforordnes rådet 2 repræsentanter for Arbejdsministeriet og 2 repræsentanter for Undervisningsministeriet.«

§ 28. I lov nr. 134 af 25. februar 1998 om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger foretages følgende ændringer:

1. I § 18, stk. 1, ændres »Ligestillingsrådet« til: »Ministeren for ligestilling«.

2. I § 18, stk. 2, ændres »Ligestillingsrådet« til: »ministeren for ligestilling«, og »Ligestillingsrådets« til: »ministeren for ligestillings«.

3. I § 18, stk. 3, ændres »Ligestillingsrådet« til: »ministeren for ligestilling«.

§ 29. I lov nr. 401 af 26. juni 1998 om Domstolsstyrelsen foretages følgende ændring:

1. § 4, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. § 12 i lov om ligestilling af kvinder og mænd gælder ikke ved indstilling til Domstolsstyrelsens bestyrelse.«

§ 30. Ministeren for ligestilling fremsætter forslag til revision af lovens kapitel 6 i folketingsåret 2002-03.

§ 31. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.